

συνεικία τῆς Ἀγ. Τριάδος Santa Maria della Grazia, ἔβη ὁ ταφος μετὰ τῆς ἐπιτυμβίου ἐνεπιγράφου πλοκῆς τοῦ Γαλλοῦ περιηγητοῦ καὶ ἐνθουσιώδους λάτρου τῶν Ἑλλήνων Pierre Aug. Guys, θανόντος ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1799. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ὑπάρχει καὶ εἰκὼν τῆς Ἀγ. Παρκευτῆς βυζαντινῆ λίαν τιμωμένη ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων. Αἱ ἐν τῷ φρουρίῳ δὲ λατινικαὶ ἐκκλησίαι, ἐν αἷς ἡ παλαιὰ καθεδρική τοῦ S. Salvatore, εἶνε ἡρειπωμέναι.

Καθόλου δ' εἰπεῖν ἐν τῇ πόλει τῆς Ζακύνθου, πλὴν τῶν φυσικῶν καλλωνῶν αὐτῆς ἐκεῖνο, ὅπερ δύναται νὰ κινήσῃ τὸ διαφέρον τοῦ περιηγητοῦ, εἶνε οἱ νοὶ καὶ αἱ ἀγιογραφίαι αὐτῶν. Ἀπέκτησε δὲ ἡ Ζάκυνθος κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας πλειοτέρους ζωγράφους ἢ αἱ λοιπαὶ τῶν Ἰονίων νήσων. Πάντες δὲ σχεδὸν οἱ καλλιτέχναι Ζακύνθιοι ἐμαθήτευσαν εἰς τὰς σχολὰς τῆς Ἰταλίας, ἰδίως τῆς Βενετίας· συνεδύσαν δ' ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατὸν ἐν τῇ ἀγιογραφίᾳ τὸν Ἰταλικὸν ῥυθμὸν μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ, διὸ τὰ ἔργα αὐτῶν εἶνε ἄξια μελέτης. Μόνον ὁ Γεώργ. Διαμάντης Μπάσας ἐκ Καλαρρυτῶν ἦτο ἑλληνομαθῆς ἐκμαθὼν τὴν τέχνην τοῦ ἐπεξεργάζεσθαι ἀνγλύφους εἰκόνας ἐπὶ πλακῶν ἀργυρῶν ἢ χρυσῶν ἐν Ἠπειρῷ, ἐνθα φαίνεται διεσώθη ἡ Βυζαντινὴ τέχνη. Ἴσως δὲ εἶνε οὗτος καὶ τὸ τελευταῖον ταύτης τέκνον. Ἡ ἐπὶ τοῦ φερέτρου τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀγ. Διονυσίου εἰκονιζομένη ἐν ἀνάγλυφῳ κηδεῖα τοῦ Ἁγίου ὑπὸ τῶν μοναχῶν, αἱ ἀνάγλυφοι ἐπὶ χρυσῆς πλακῆς εἰκόνας Εὐαγγελίου τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλαι εἰκόνας αὐτόθι εἶνε ἀριστουργήματα τοῦ τεχνίτου τούτου, ἅτινα δυστυχῶς μέχρι σήμερον οὔτε ἀπεικονίσθησαν ἰδιαίτερος, οὐδὲ ἐμελετήθησαν.

Ἡ Ζάκυνθος εἶνε καὶ πατρὶς πλείστων λογίων ἀνδρῶν καὶ ποιητῶν, ὧν σημειοῦμεν τοὺς μάλλον γνωστοὺς Φόσκολον καὶ Σολωμὸν τὸν ποιητὴν τοῦ Ὕμνου τῆς Ἐλευθερίας. Περὶ τῶν διασήμεων ἀνδρῶν τῆς Ζακύνθου διαλαμβάνει τὸ βιβλίον τοῦ μακαρίτου Νικολ. Κητραμῆ ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου «Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου».

Φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα ἐν τῇ πόλει ὑπάρχουσι νοσοκομεῖον δημοτικὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1666, βρεφοκομεῖον, πτωχοκομεῖον.

Ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει ἡ νῆσος καθυστερεῖ ὡς πρὸς τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων, μόνον ἐν τῇ πόλει Ζακύνθου ὑπαρχόντων δύο δημοτ. σχολείων θηλέων, οὐδαμοῦ δὲ τῆς λοιπῆς νήσου.

Ἐν τῇ πόλει τῆς Ζακύνθου ὑπάρχει καὶ δημοσία βιβλιοθήκη συστηθεῖσα τῷ 1803, περιέχουσα 16,000 τόμους καὶ χειρόγραφα τινα, ἐν αἷς τινα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ κεῖνται καὶ ὀλίγα ἀρχαιότητες τῆς νήσου. Σπουδαῖον ἐπίσης εἶνε καὶ τὸ ἀρχαιοφυλακεῖον τῆς νήσου, πλήρες ἱστορικῶν ἐγγράφων.

Ἐλάχιστα γνωρίζομεν περὶ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας τῆς νήσου. Ὁ Ὅμηρος καλεῖ ταύτην «ὕλησσαν», καὶ ὁ Στράβων «ὕλωδη καὶ εὐκαρπον», ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Κτησίαις μνημονεύουσι τῆς πηγῆς τῆς πίσεως, ὁ Σκύλαξ καὶ ὁ Πτολεμαῖος ὅτι εἶχε πόλιν ὀμώνυμον καὶ λιμὲνα, ὁ Πλουταρχίαιος ὅτι ἡ

ἀκρόπολις τῶν Ζακυνθίων ὠνομαζέτο Ψωφίς, ὁ Διόδωρος ὅτι εἶχε περὶ ἡ νῆσος χωρίον ὄχυρόν καλούμενον Ἀρχαδίαν. Ἐξ ἐπιγραφῶν δὲ ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῇ νήσῳ «δῆμος Ζακυνθίων ὁ ἐν τῷ Νήλλῳ». Περὶ τῆς νήσου ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν ἐποψίν ἐγράψεν ὁ Othon Riemann: Recherches archéol. sur les îles Ioniennes. III Zante IV Cerigo. Γεωλογικῆν δὲ σύντομον περιγραφὴν μετὰ γεωγραφικοῦ πίννακος τῆς νήσου ἐξέδωκε τελευταῖον ὁ Jos. Partsch.

A. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Ἐπίκαιρος εἶνε ἡ ἐν τῇ Ἐστία δημοσίεσις τοῦ ἐξῆς ἀβροτάτου ποιήματος τοῦ ἐπιφανοῦς Γαλλοῦ συγγραφέως

ZANTE, FIOR DI LEVANTE

Quand le vaisseau bercé par la mer caressante
S'arrête aux bords heureux de la terre de Zante,
Que les Italiens nomment « fleur du Levant »,
Le voyageur vers lui voit voler cent nacelles,
Toutes pleines de fleurs humides et nouvelles
Dont l'âme errante flotte et parfume le vent.

On dirait des jardins balancés sur les lames,
Et ce sont des œuillets plus rouges que des flam-
mes,

D'autres blancs, délicats comme un beau teint d'
enfant.

Et des roses de pourpre et des roses pâles,
Et de grands lis royaux dont les mélancolies
Gardent je ne sais quoi d'âpre et de triomphant.

Et lorsque le vaisseau, parti pour d'autres mondes,
Escalade les plis demesurés des ondes
Qui l'emportent au ciel brumeux de l'occident,
Longtemps encor, parmi la vapeur, les cordages,
Et les groupes bronzés des matelots sauvages,
Les fleurs de Zante en font un oasis flottant.

Moi-même, aux jours obscurs où de douces pen-
sées

M'évoquent la beauté des heures éclipsées,
Que j'ai revu des fois, — souvenir décevant, —
Ton ciel clair, tes flots bleus roulant des pier-
reries,

Et les riches bouquets de tes barques fleuries,
O Zante, fleur lointaine et douce du Levant !

PAUL. BOYRGET

